

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять
та організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ»**

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форми навчання всіх спеціальностей)*

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2024**

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей) / Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. К. М. Врублевська-Місюна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. – 9 с.

Укладач канд. юрид. наук, доц. К. М. Врублевська-Місюна

Рецензент

А. В. Домбровська, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри патентознавства та основ правозастосовної діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою патентознавства та основ правозастосовної діяльності, протокол № 1 від 19.08.2024

ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1 Поняття та загальна характеристика водних правовідносин

Теоретичні відомості

1. Поняття, склад та особливості водних правовідносин.
2. Поняття та види водних об'єктів.
3. Джерела водного права. Поняття, предмет, метод, система водного права.
4. Принципи та функції водних правовідносин.

Самостійне опрацювання теми 1 (підготовка доповідей)

1. Поняття водного фонду України та його правовий статус.
2. Аналіз законодавства про водні ресурси на міжнародному та національному рівнях, їх відповідність екологічним стандартам.
3. Проблеми правового регулювання транскордонних водних ресурсів та міжнародні угоди в цій сфері.

Тема 2 Державне управління та контроль у галузі використання, охорони та відтворення вод

Теоретичні відомості

1. Система органів управління в галузі використання, охорони та відтворення вод.
2. Компетенції та повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відтворення вод.
3. Загальна характеристика здійснення державного та громадського контролю у сфері використання, охорони та відтворення вод.
4. Державний моніторинг вод. Правове регулювання здійснення державного обліку вод та державного водного кадастру.

Самостійне опрацювання теми 2 (підготовка доповідей)

1. Органи державного управління, їхні повноваження та функції у сфері використання водних ресурсів.
2. Аналіз державних програм і стратегій, спрямованих на відновлення та збереження водних ресурсів.
3. Роль громадського контролю в державному управлінні водними ресурсами.

Тема 3 Правові основи водокористування

Теоретичні відомості

1. Поняття та види водокористування.
2. Правове регулювання загального водокористування.
3. Загальна характеристика спеціального водокористування. Організаційно-економічні заходи забезпечення раціонального використання і охорони вод.
4. Відповідальність за порушення водного законодавства.

Самостійне опрацювання теми 3 (підготовка доповідей)

1. Правове регулювання отримання дозволів на спеціальне водокористування: процедура, підстави та контроль за дотриманням умов.
2. Огляд відповідальності за забруднення водних ресурсів і порушення правил водокористування.
3. Огляд судової практики щодо вирішення конфліктів у сфері водокористування.

Тема 4 Поняття та загальна характеристика земельних відносин

Теоретичні відомості

1. Поняття та види земельних правовідносин.
2. Джерела правового регулювання земельних правовідносин.
3. Склад земельних правовідносин.
4. Підстави виникнення, зміни чи припинення земельних правовідносин.

Самостійне опрацювання теми 4 (підготовка доповідей)

1. Огляд ключових змін у земельному законодавстві України, вплив земельної реформи на аграрний сектор на економіку.
2. Правові аспекти формування ринку землі в Україні, проблеми та можливості для розвитку земельних відносин.

Тема 5 Загальна характеристика права власності на землю та права землекористування

Теоретичні відомості

1. Поняття, суб'єкти та об'єкти права власності на землю та права землекористування.
2. Підстави та порядок виникнення права власності на землю.
3. Права та обов'язки власників земельних ділянок.
4. Підстави та порядок виникнення права землекористування.
5. Підстави та порядок припинення права землекористування.
6. Правове регулювання оренди землі.

Самостійне опрацювання теми 5 (підготовка доповідей)

1. Огляд суб'єктів, які мають право власності на протидії кібератакам на персональні дані.
2. Співвідношення права власності на землю та права землекористування.
3. Особливості спадкування права власності на землю.
4. Аналіз основних прав та обмежень власників земель, встановлених законодавством.

Тема 6 Правове регулювання обігу земельних ділянок

Теоретичні відомості

1. Юридичне поняття обігу земельних ділянок.
2. Правочини із земельними ділянками.
3. Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах.
4. Відчуження земельних ділянок для суспільних потреб.
5. Правові особливості обігу земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Самостійне опрацювання теми 6 (підготовка доповідей)

1. Основні принципи правового регулювання ринку землі.
2. Обмеження в обігу земельних ділянок: законодавчі заборони та обмеження.
3. Аукціони як механізм продажу земельних ділянок: правові засади.

Тема 7 Поняття та загальна характеристика лісових правовідносин

Теоретичні відомості

1. Поняття про ліс та склад лісового фонду.

2. Джерела лісових правовідносин.
3. Суб'єкти лісових правовідносин. Загальна характеристика прав та обов'язків учасників лісових правовідносин.
4. Повноваження органів управління лісових правовідносин.

Самостійне опрацювання теми 7 (підготовка доповідей)

1. Класифікація лісів за функціональним призначенням: інтелект: еволюція поняття від теорії до практики.
2. Вплив конституційних норм на регулювання лісових відносин, гарантії права власності на ліси.
3. Огляд структури та основних положень Лісового кодексу України, його значення для регулювання лісових правовідносин.
4. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти лісових правовідносин.

Тема 8 Правове регулювання використання, охорони та захисту лісів

Теоретичні відомості

1. Характеристика загального використання лісових ресурсів.
2. Характеристика спеціального використання лісових ресурсів.
3. Організація охорони лісів.
4. Правовий статус державної лісової охорони.
5. Державний та громадський контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Самостійне опрацювання теми 6 (підготовка доповідей)

1. Аналіз видів загального використання лісів, таких як збір грибів, ягід, відпочинок та рекреаційна діяльність та їх правове регулювання.
2. Огляд різних видів спеціального використання лісів, таких як лісозаготівля, мисливство, заготівля лікарських рослин та ін.
3. Огляд міжнародних угод, що стосуються охорони лісів та їх вплив на українське законодавство.

Тема 9 Відповідальність за порушення лісового законодавства

Теоретичні відомості

1. Поняття та види відповідальності за скоєні правопорушення.
2. Поняття та склад правопорушення.
3. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері лісового господарства.

4. Кримінальна відповідальність за правопорушення у лісовій сфері.

5. Відшкодування збитків за порушення законодавства у сфері лісогосподарської діяльності.

Самостійне опрацювання теми 6 (підготовка доповідей)

1. Огляд законодавчих актів, що передбачають адміністративну відповідальність за порушення правил лісокористування.

2. Огляд норм Кримінального кодексу України, що передбачають кримінальну відповідальність за порушення лісового законодавства.

3. Правові норми, що регулюють методи оцінки завданих збитків лісам та порядок їх відшкодування відповідальними особами.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України : зі змінами та доповненнями : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
3. Водний кодекс України : Закон України від 06.06.1995 №213/95-ВР [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
4. Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 №3852-ХІІ [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
5. Кодекс України про надра : Закон України від 27.07.1994 №132/94-ВР [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 №8073-Х [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 №1264-ХІІ [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
8. Про екологічний аудит : Закон України від 24.06.2004 №1862-ІV [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15#Text>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.
9. Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, А. К. Соколова та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2019. – 552 с.
10. Природноресурсове право України : навч. посіб. / за ред. І. І. Каракаша та Т. Є. Харитонові. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 566 с.
10. Дистанційний курс дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів» у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE [Електрон. ресурс] / ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=1343>, вільний (дата звернення: 15.08.2024). – Назва з екрана.

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять та організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ»**

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей*

Укладач **ВРУБЛЕВСЬКА-МІСЮНА Катерина Миколаївна**

Відповідальний за випуск *А. М. Бровдій*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *К. М. Врублевська-Місюна*

План 2024, поз. 360М

Підп. до друку 14.10.2024. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 0,5.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Черноглазівська (Маршала Бажанова), 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 5328 від 11.04.2017.